

DAGBOG ADVOKATRÅDETS EKSPERTER

FØLELSER TVIVL OM DANSKE REGLER FOR DYRETRANSPORT

DISKRIMINATION NYT NÆVN FOR LIGEBEHANDLING

FORTROLIGHED BANKER KAN KRÆVE INDSIGT I KLIENTKONTI

3

2008

Advokaten

UDGIVET AF ADVOKATSAMFUNDET

Folkedrab for retten

FN's nyeste krigsforbryderdomstol begynder arbejdet i Cambodja

OMSORG FOR DYR ELLER OMSORG FOR RETTEN

De danske regler om dyretransporter kan være ulovlige, og Jusitsministeriet ser næppe frem til en sag ved EF-domstolen.

INTET SYNES SOM DYREVELFÆRD egnet til, at politikere kan demonstrere deres menneskelige sindelag. Da tv for en del år siden for første gang viste, hvordan dyr på vej til slagting led under den lange transport til udlandet, fik det den daværende fødevarerminister til at knibe en tåre. Ministeren forsikrede, at der måtte gribes ind mod den umenneskelige behandling af dyrene. Siden er billeder af svin eller koer stuvet sammen under transport til slagting i Polen eller andre EU-lande indgået som et af de fast tilbagevendende indslag i tv-nyhederne på de forskellige kanaler.

Nu er det ikke, fordi det er en nyhed, at koer og svin transporteres til slagting i andre medlemsstater. Det er længe siden, flere af de store danske slagterier måtte lukke, så det er ikke nyhedsværdien, der begrunder reportagen. Og det kan næppe være en overraskelse, at svinenes transport til endestationen ikke foregår på første klasse. Men billederne af de udmattede dyr på vej til endestationen er godt fjernsyn. Dels er det nogenlunde sikkert, at billederne fremkalder følelser i store dele af befolkningen. Dels vil billederne give anledning til en række markante udtalelser fra flere politikere, som kræver indgreb, hvormed historien kan trækkes over et par

dage. Arbejdet med reportagen kan næppe kræve større intellektuelle anstrengelser og har samtidig den fordel, at den konstruerede "nyhed" kan bringes på det tidspunkt, der passer. Historien kan udsættes, hvis det er nødvendigt af hensyn til de nyheder, som tv ikke selv kan bestemme, hvornår skal vises. Der er således ingen risiko for, at arbejdet er spildt.

Indslagene giver tillige indtryk af, at det er engageret journalistik, hvor reporteren følger med det endnu levende kod, der om kort tid vil ende på middagsbordet, medmindre dyret beskadiges så meget under transporten, at det i stedet må sendes til destruktion. Ikke fordi reporteren er vegetarianer eller fanatisk utilitarist, der bekæmper spild af ressourcer, men i empati for dyrene. Sådanne følelser er naturligvis legitime, uanset de unddrager sig almindelig rationalitet, da formålet med svine- og kvægproduktionen er, at vi senere kan spise dyrene. I rationalitetens lys er menneskeliggørelsen af dyrene en art omvendt kannibalisme.

Den rationalitet forhindrer ikke, at netop omsorgen for dyr på vej til endestationen har høj prioritet hos mange danske politikere. I konsekvens heraf har folketing og regering valgt at gå enegang og supplere EU-reglerne for dyretransport med særlige danske krav. Overtræder vogmænd de særlige danske krav, bliver der rejst straffesag. Og at domme efter antallet af sager, er det også hos anklagemyndigheden en af de overtrædelser, der har højeste prioritet.

FOR STRENGE REGLER?

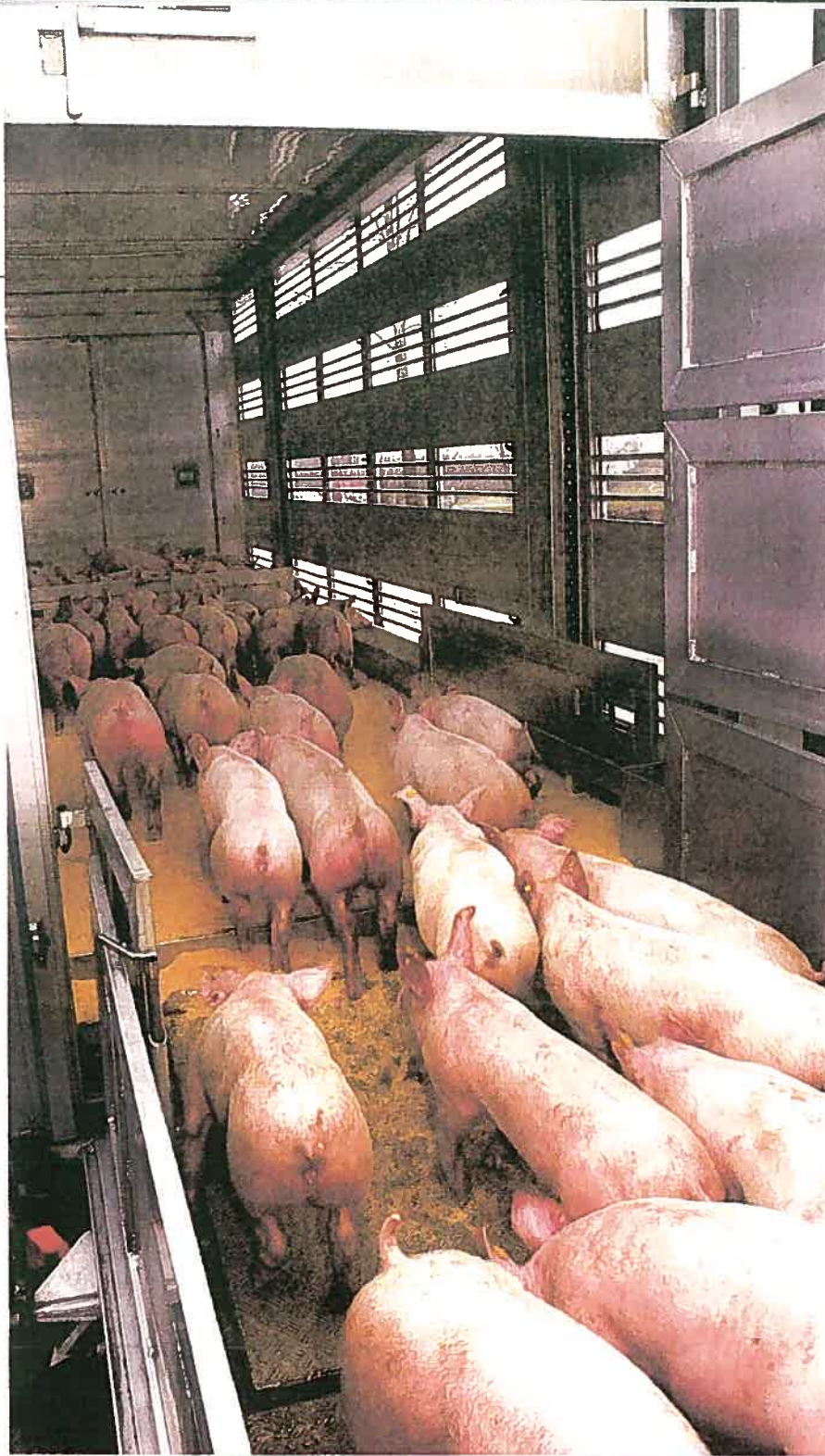
Uanset hvad man måtte mene om dyretransport, er der imidlertid et juridisk problem.

Spørgsmålet er nemlig, om de danske regler overhovedet er gyldige. Efter en umiddelbar læsning af EU-reglerne, ser det ud, som om det ikke er muligt for Danmark at have strengere regler for dyretransport. Det er herved tilstrækkeligt at henvise til en kendelse fra Vestre Landsret af 16. juni 2006 (UFR 2006.2738VLK) i en sag anlagt af de danske svineproducenter, hvor landsretten udtalte:

"Efter en gennemgang af de omtvistede bestemmelser i bekendtgørelsen med bilag og de to direktiver sammenholdt med oplysningerne om bl.a. Kommissionens holdning finder landsretten, at bestemmelserne eventuelt kan være i strid med EU-retten. Det må derfor antages, at der efter en foreløbig vurdering er et rimeligt grundlag for Danske Svineproducenters påstand under sagen."

Forud for kendelsen i juni 2006 havde landsretten i december 2005 besluttet, at den vil rejse et præjudicielt spørgsmål for EF-domstolen om de danske reglers forenelighed med EU-reglerne. På den baggrund havde svineproducenterne bedt om, at sagsanlægget blev tillagt opsættende virkning. Selv om landsretten medgav, at der var rimeligt grundlag for påstanden, blev anmodningen om opsættende virkning afvist med henvisning til, at "de samfundsmæssige interesser" i de muligvis ugyldige regler vejede tungere end svineproducenternes økonomiske interesse. Kendelsen demonstrerer dermed i en vis forstand, at dyrevelfærd vejer tungere end hensynet til gyldig lovgivning.

Nu kunne alt det være lige meget, hvis det bare var et formelt spørgsmål, da det jo forholdsvis hurtigt kan afklares af EF-domstolen. Sådan forholder det sig imidlertid

Svinetransport med smågrise fra Vinderstev ved Randers til Tyskland.

ikke. Her mere end to år efter har landsretten fortsat ikke stillet spørgsmål til EF-domstolen, hvilket så vidt vides beror på, at der afventes udspil fra Justitsministeriet om, hvilke spørgsmål landsretten bør stille til EF-domstolen. Dette er ganske vist vanskeligt

at forene med traktatens artikel 234 om præjudiciel forelæggelse, men svarer til praksis i andre sager, hvor staten er modpart.

Og mens tiden går, gennemføres den ene straffesag mod vognmænd efter den anden. Da forsvareren i en af disse straffesager rejste

tvivl om gyldigheden af de danske regler, fremkom anklagemyndigheden med et responsum fra Justitsministeriet. Heri forklarede ministeriet den danske domstol, at en præjudiciel forelæggelse ikke var fornoden (responsum af 28. juli 2006). Justitsministeriet henviste til, at landsretten i en anden tidligere sag havde afvist præjudiciel forelæggelse. Derimod undlod ministeriet at nævne den verserende sag med de danske svineproducenter, hvor det er besluttet at stille spørgsmål til EF-domstolen.

FORARGELSENS FLAMME

Forløber illustrerer i sig selv betænkkelighederne ved, at domstolene indirekte accepterer Justitsministeriets indblanding i, om og hvordan danske domstole skal spørge EF-domstolen. Det tyder tillige på, at Justitsministeriet ikke ser frem til, at der bliver rejst spørgsmål for EF-domstolen om fortolkning af EU-reglerne om dyretransport, hvilket kan forklares med, at der er store chancer for, at en dom fra EF-domstolen vil betyde, at de danske regler er ugyldige. Ender sagen på denne måde, vil man ende i den uheldige situation, at domfældte vognmænd vil have krav på genoprejsning.

Hvis landsrettens afvisning af opsættende virkning og de fortsatte straffesager i dette perspektiv skal gives en meningsfuld forklaring, er det næppe, fordi grisenes retssikkerhed undervejs til slagtning vejer højere end vognmændenes retssikkerhed, men derimod den politiske sags høje prioritet. Spørgsmålet er, om vi i længden er tjent med, at retssikkerhed skal vige for den let antændelige forargelsens flamme.